Mark

Riktlinjer

för myndighetsutövning
Funktionshinder/LSS

i Marks kommun

Antagna av Socialnämnden 2019-10-14

Dokumenttyp Riktlinje	**Fastställd av** Socialnämnden	**Beslutsdatum** 2019-10-14	**Giltig till**
Dokumentansvarig Verksamhetschef funktionshinder	**Gäller för** Socialförvaltningen, funktonshinderverksamheten	**Granskad/ reviderad**	**Diarienr.** SN 2019-175 750

Inledning 4

Syfte 4

Mål 4

Definitioner och avgränsningar 5

Målgrupp 5

Goda levnadsvillkor och skälig levnadsnivå 6

Insatser enligt LSS 6

Sekretess 7

Samtycke 7

Genomförandelplan 7

Individuell plan enligt LSS 7

Samverkan och Samordnad individuell plan (SIP) 8

HSL 8

Allmänt 8

Socialnämndens plan inom funktionshinderområdet 8

Mänskliga rättigheter 8

Barnets bästa 8

Närståendes ansvar och stöd 9

Våld i nära relation 9

Uppsökande verksamhet 10

Rapporteringsskyldighet och särskild avgift 10

Handläggning 10

Ansökan 10

Utredning och bedömning 11

Beslut 12

Insatser enligt LSS 12

1. Råd och stöd 13

2. Personlig assistans 13

Val av assistansanordnare 14

Timbelopp 14

3. Ledsagarservice 14

4. Kontaktperson 14

5. Avlösarservice i hemmet 15

6. Korttidsvistelse 15

7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov 16

8. Bostad med särskild service för barn och ungdomar 16

9. Bostad med särskild service för vuxna 17

10. Daglig verksamhet 17

Insatser enligt SoL 17

Insatser beviljas efter utredning som bistånd enligt 4 kap 1 § SoL. 17

1. Boendestöd 17

2. Arbete/sysselsättning 18

Övriga insatser enligt SoL 18

Inledning

Socialnämnden ska enligt socialtjänstlagen (SoL) verka för att människor med fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Insatser för personer som omfattas av lagen om särskild service för vissa funktionshindrade (1993:387), LSS, handläggs av myndighetsenheten inom Funktionshinderområdet. Riktlinjen utgår huvudsakligen från LSS-lagen, Socialtjänstlagen, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen och annan relevant lagstiftning som berör området. Socialstyrelsens föreskrifter är tvingande och har arbetats in i detta dokument. Även Socialstyrelsens allmänna råd har inarbetats. Andra viktiga utgångspunkter Socialstyrelsens handbok för handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, samt rättspraxis och kommunens mål och ambitioner. Socialnämndens verksamheter baseras på brukarnas erfarenheter, på yrkesverksammas praktik och på bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap (evidensbaserad praktik, EBP).

Insatser för den enskilde med psykiskt funktionshinder som inte omfattas av LSS-lagen handläggs av socialpsykiatrihandläggare på Vuxenenheten.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till insatser som erbjuds från socialtjänsten. Den individuella situationen påverkar insatens form och omfattning. Den enskilde skall genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna skall vara varaktiga och samordnade. De skall anpassas till den enskildes individuella behov och stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Alla beslut skall prövas mot gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning och prejudicerande rättsfall.

Mål

Målet med insatser enligt LSS i Marks kommun är att ge det stöd och den service som behövs för att den enskilde uppnår goda levnadsvillkor. Socialtjänstens insatser ska alltid präglas av ett habiliterande/rehabiliterande synsätt, om möjligt vara en hjälp till självhjälp – syftet är att stärka den enskildes egna resurser.

Målsättningen ska vara att den enskilde:

- i första hand ska kunna utveckla sina funktioner och sin förmåga att klara det dagliga livet.
- i andra hand ska kunna bibehålla sina funktioner och sin förmåga att klara det dagliga livet.

Målet med insatserna är att personer med funktionsnedsättning ska känna delaktighet och jämlikhet i samhället, vilket innebär att den enskilde ska kunna delta i samhällslivet utifrån ålder, intressen och livssammanhang som andra. Insatserna ska utformas utifrån individens förutsättningar och med respekt för den enskildes självbestämmande.

Definitioner och avgränsningar

Målgrupp

Personer som omfattas av LSS genom att tillhöra en av personkretsarna:

1. Personer med utvecklingsstörning. Personer med autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer som har en hjärnskada med en begåvningsmässig funktionsnedsättning. Orsak till skadan kan vara en olycka, skada eller en sjukdom. Personen har fått sin skada i vuxen ålder, d.v.s. efter 16 års ålder.
3. Personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Funktionsnedsättningen ska vara varaktig. Personen ska ha svårigheter i den dagliga livsföringen och inte klara vardagsrutiner på egen hand, som personlig hygien, toalettbesök, på- och avklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus. Svårigheter ska finnas dagligen och i olika situationer och miljöer. Det ska även starkt påverka flera viktiga livsområden samtidigt som boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering. Samtliga rekvisit enligt ovanstående skall vara uppfyllda för att rätt till personkretsen skall gälla.

Prövning om den enskilde omfattas av personkretsen enligt 1 § LSS görs endast i samband med en ansökan om insats. Personkrets 1 och 2 ska alltid intygas med läkarutlåtande, där diagnosen uttryckligen överensstämmer med begreppen i lagtexten.

Bedömning av personkrets 3 görs av LSS-handläggaren. Underlag för bedömning lämnas in av den enskilde. De utlåtanden som krävs ska vara upprättade och underskrivna av läkare, psykolog, arbetsterapeut med flera.

Villkor för personkrets 3, samtliga ska vara uppnådda samtidigt:

- Personen har ett funktionshinder

- Funktionshindret är varaktigt dvs. inte tillfälligt eller av övergående natur.
- Funktionshindret är stort
- Funktionshindret förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen
- Funktionshindret medför ett omfattande behov av stöd och service

Goda levnadsvillkor och skälig levnadsnivå

Målet med insatserna enligt LSS är att att den enskilde får möjlighet att leva som andra och tillförsäkras goda levnadsvillkor. I socialtjänstlagen anges att den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet enligt socialtjänstlagen ska utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Punkter som är särskilt viktiga att beakta i bedömningen av goda levnadsvillkor enligt LSS är:

- Jämlikhet i levnadsvillkor,
- Delaktighet i samhällslivet,
- Kunna leva som andra,
- Självbestämmanderätt,
- Integritet,
- Inflytande och medbestämmande.

Detta innebär att målet med LSS är att den enskilde med funktionsnedsättning inte har sämre levnadsvillkor än personer utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder. Levnadsvillkoren ska därmed vara desamma för personer med och utan funktionsnedsättningar och varken mer eller mindre fördelaktiga för olika personer.

Ambitionen är att tillgodose den enskildes önskemål inom rimliga gränser för vad som är goda levnadsvillkor för alla medborgare.

Insatser enligt LSS

Insatserna för särskilt stöd och särskild service är:

1. Rådgivning och annat personligt stöd. Denna insats ges av Regionen i Västra Götaland
2. Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken i lagen om assistansersättning
3. Ledsagarservice
4. Biträde av kontaktperson
5. Avlösarservice i hemmet

6. Korttidsvistelse utanför hemmet
7. Kottidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen och under lov
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför familjehemmet
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna
10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig

Sekretess

Alla medarbetare inom socialtjänsten omfattas av sekretess. Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (26 kap 1§ OSL). Personuppgifter behandlas enligt Personuppgiftsförordningen (GDPR).

Samtycke

Olika aktörer kan behöva samverka med varandra utifrån den enskildes bästa. Det kan innebära samverkan med Regionen Västra Götaland, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller andra. För att få lämna ut eller inhämta information om den enskilda behövs ett samtycke. I vilket syfte samtycke inhämtas ska dokumenteras, dessutom ska det framgå:

- vilka andra myndigheter som får kontaktas
- om och eventuellt när närstående får kontaktas
- vilka sakkunniga och referenspersoner eller andra som får kontaktas
- när samtycket har lämnats och hur länge det gäller.

Genomförandeplan

Vid varje beviljad insats ska en genomförandeplan upprättas. Den enskilde ska ha största möjliga delaktighet över hur insatserna utförs vilket dokumenteras i en genomförandeplan. Uppföljning av genomförandeplanen ska ske var sjätte månad eller tidigare vid förändrade behov.

Individuell plan enligt LSS

I samband med att en insats beviljas ska den enskilde (vårdnadshavare/företrädare) erbjudas en individuell plan. Planens syfte är att ge en överblick över planerade och beslutade insatser samt annat stöd. Den är även till för att underlätta samordning och sekretess mellan olika aktörer inom kommunen och med externa som regionen. Planen kan avslutas då det inte längre finns aktuella frågor att ta upp.

Samverkan och Samordnad individuell plan (SIP)

Samordnad individuell plan, SIP, upprättas tillsammans med den enskilde om det finns behov av insatser enligt både LSS, SoL och eller HSL och när samordning behövs. SIP ska initieras av den verksamheten som först upptäcker behov av samordning av insatser, eller den enskilde. Målet är att skapa en sådan tydlighet i ansvarsfördelningen och samverkansformer att den enskildes behov bäst tillgodoses. Där samverkan sker ska en SIP upprättas där samtycke från den enskilde finns.

Den interna samverkan är av yttersta vikt då personer inom målgruppen kan erhålla stöd från flera enheter inom förvaltningen och därmed ha kontakt med flera olika handläggare eller annan personal.

HSL (Hälso- och sjukvårdslagen)

LSS är avsedd att vara ett komplement till andra lagar och ger de enskilda som ingår i personkretsen rätt till de särskilda insatser som orsakas av de enskildas speciella behov utan att inskränka de rättigheter som dessa de enskilda kan ha enligt andra lagar, framförallt socialtjänstlagen. LSS innebär insatser utifrån den enskildes behov, men inga vård- och behandlingsinsatser.

Allmänt

Socialnämndens plan inom funktionshinderområdet

Socialnämnden har antagit en plan för åren 2018-2027 för funktionshinder-området som ska beaktas inom all verksamhet.

Mänskliga rättigheter

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning Sverige ratificerade FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i december 2008. Konventionen trädde i kraft januari 2009. Konventionens syfte är att stärka skyddet av de mänskliga rättigheter som personer med funktionsnedsättning har enligt de konventioner som redan finns. Den fokuserar på icke diskriminering och listar nödvändiga åtgärder för att personer med funktionsnedsättning ska kunna få såväl medborgerliga och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Barnets bästa

Barnets bästa är en av barnkonventionens grund och vid alla åtgärder som rör barn skall barnets bästa särskilt beaktas enligt 1 kap 2 § SoL och 6 a § LSS. Med barn avses varje människa under 18 år.

När en insats rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Vi visar att barnets bästa beaktats och detta skall redovisas i beslutsprocessen – besluten måste således innefatta ett barnperspektiv. Vi träffar alltid barnet i samband med utredningen.

All personal inom socialförvaltningen har en skyldighet att anmäla vid risk för att barn far illa. Anmälan görs till Familjeenheten inom Individ- och familjeomsorgen.

Närståendes ansvar och stöd

Kommunen har ett ansvar att erbjuda anhörigstöd enligt 5 kap 10 § SoL. Vissa av insatserna enligt LSS innebär direkt eller indirekt avlösning till anhöriga. Funktionshinderverksamheten har anhörigstöd, en habiliteringspedagog som arbetar specifikt med att utveckla stödet för anhöriga till personer med långvarig funktionsnedsättning.

Ansökan/anmälan om behov av god man/förvaltare

Den enskilde kan själv ansöka om juridisk företrädare i form av god man/förvalare hos Överförmyndarnämnden. Myndighetsutövning Funktionshinder är behjälplig med dessa ansökningar om den enskild vill och behöver. Enheten anmäler behov av juridiska företrädare till Överförmyndarnämnden

Våld i nära relation

Till socialnämndens uppgifter ingår, enligt 5 kap 11 § SoL, mer information finns i SOSFS 2014:4. Enskilda med funktionsnedsättning är en extra utsatt grupp för våld i nära relationer, det gäller både barn och vuxna med funktionsnedsättning. Det kan handla om våld som är:

- psykiskt
- fysiskt
- sexuellt
- materiellt
- ekonomiskt

Socialnämnden ansvarar för stöd och insatser till personer som utsätts för våld i nära relationer. Ett samarbete är viktigt med andra berörda enheter inom socialförvaltningen, det faktiska stödet ges inom Individ- och familjeomsorgen. I situationer med våld i nära relationer där barn berörs görs anmälan till Familjeenheten.

Uppsökande verksamhet

Enligt 5 kap 8 § SoL, ska Socialnämnden göra sig väl förtrogen med levnadsförhållanden i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Det ingår även i nämndens ansvar att genomföra uppsökande verksamhet för att upplysa medborgarna om socialtjänstens verksamhet inom dessa områden. Enligt 15 § LSS hör det kommunens uppgifter samverka och verka för dem som omfattas av lagen.

Rapporteringsskyldighet och särskild avgift

I både SoL och LSS finns bestämmelser om nämndens skyldighet att till IVO och till kommunens revisorer rapportera alla beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut. Rapporteringsskyldigheten omfattar även beslut från den dag verkställigheten har avbrutits. En kommun som inte inom skälig tid har verkställt beviljade insatser eller avrutna insatser, kan komma att betala en särskild avgift till staten. Det anses dock att en kommun inte alltid ska kunna tillhandahålla en insats omedelbart utan det ska ske inom skälig tid. Vad som bedöms som skäligt får avgöras från fall till fall av förvaltningsdomstol, varför skyldigheten att betala sanktionsavgift inte har knutits till dagen för beslut eller avbrutet beslut.

Handläggning

Inom LSS-lagen benäms en ansökan som ”begäran”, inom Socialnämnden används begreppet ansökan.

Ansökan

Lagen om LSS gäller för de personer som är bosatta i kommunen. Ansökan om LSS-insatser handläggs av myndighetsutövningen inom Funktionshinder-verksamheten (handläggarenheten). Ansökan kan göras muntligt, skriftligt eller på annat sätt. Insatserna enligt LSS är frivilliga insaser, insatser kan inte påtvingas någon mot sin vilja.

Ansökan om förhandsbesked kan göras av en den enskilde som önskar flytta till Marks kommun. Ett förhandsbesked ger svar på om den enskilde har rätt till sökt LSS-insats då den enskilda flyttat till kommunen.

Grundprincipen är att personen själv ska göra ansökan. Om barnet är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand lämna en ansökan kan ansökan göras av:

- Vårdnadshavare (för underåriga)
- Särskilt förordnad förmyndare (för underåriga)

- Legal företrädare som till exempel god man, förvaltare eller ombud

För att möjliggöra den enskildes delaktighet och medverkan vid ansökningstillfälllet är det viktigt med tydlig information vid första mötet. Därmed rekomenderas ett informationsmöte.

För barn där föräldrarna inte bor ihop men har gemensam vårdnad är det viktigt att båda vårdnadshavarna är överens om ansökan. Personalen som arbetar med den enskilda kan inte ansöka åt den enskilda. En asylsökande kan inte söka insatser enligt LSS, det är först när personen fått uppehållstillstånd som det är möjligt. Den enskilde kan däremot göra en ansökan om bistånd enligt SoL.

Vissa insatser kan sökas enligt SoL. Det påverkar dock inte rätten att ansöka om insatser enligt LSS för dem som omfattas av lagen.

Utredning och bedömning

Innan behovsbedömning av insatser enligt LSS utreder myndighetsutövningen om den sökande ingår i någon av de tre personkretsarna. För att bedöma detta behövs utlåtanden som är upprättade och underskrivna av läkare, psykolog, arbetsterapeut med flera.

Individuell prövning sker alltid då behovet av insats och insatsens omfattning ska bedömas. Vid bedömning om en person har rätt till LSS-insats, prövas om den sökande:

- Tillhör LSS personkrets
- Har behov av sökt insats
- Tillförsäkrats goda levnadsvillkor
- Samt att behovet inte är tillgodosett på annat sätt

Det görs alltid en individuell bedömning utifrån den sökandes situation, behov och önskemål. Det är viktigt att vid bedömningen ta hänsyn till individens hela situation för att göra en rimlighetsbedömning av behovets omfattning.

Nämnden (myndighetsutövningen) ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Om det behövs ska handläggarenheten genom frågor och påpekanden arbeta för att den enskilde förtydligar eller kompletterar ansökan (23 § FL). Innan nämnden fattar ett beslut i ett ärende ska den, om det inte är uppenbart obehövligt, underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge den enskilde tillfälle att inom en bestämd tid yttra sig över materialet. Det är alltså faktadelen av utredningen som kommuniceras. Nämnden får dock avstå från sådan

kommunikation. Nämnden bestämmer hur underrättelse ska ske (25 § Förvaltningslagen, FL).

Insatser enligt LSS ska endast ges den enskilde om hen ansöker det. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare, förvaltare eller framtidsfullmaktshavare ansökan insatser för den enskilde.

En god man, förvaltare eller fullmaktstagare kan inte samtycka till att insatser ges mot den enskildes vilja eller tillåta användning av tvångsåtgärder. Att ge insatser mot den enskildes vilja eller att använda tvångsåtgärder kräver stöd av tvångslagar.

Beslut

En ansökan leder alltid till ett beslut. Beslutet ska understödjas av en beslutsmening och en motivering, detta regleras i 32 § FL. Mål, beslutsmening och en motivering, delges när beslut är fattat enligt fastställd delegation. Underrättelse om innehållet i beslutet och hur man kan överklagande ett beslut ska vara med i delgivningen (33 § FL).

Den enskilde har ingen ovillkorlig rätt att kräva att insatsen utförs av en viss utförare.

Om man inte har rätt till det sökta stödet, får man ett avslag eller delavslag, ska en saklig motivering finnas och information om att den enskilde har möjlighet att överklaga detta beslut. Den enskilde har rätt att få stöd av handläggare att överklaga beslutet.

Myndighetsenheten ansvarar för uppföljningen och omprövning av beslutet, vissa beslut tidsbegränsas. Alla beslut upprättas med förbehåll, en möjlighet till omprövning om de förhållanden som ligger till grund för beslutet ändrats.

Insatser enligt LSS

Insatser enligt LSS är avgiftsfria. Den enskilde bekostar dock sitt uppehälle, hyra, kost, resor, fritidsaktiviteter och andra omkostnader.

Om den enskilde tackar nej till erbjuden insats kan man i vissa fall behöva göra en ny behovsprövning.

1. Råd och stöd

Västra Götalandsregionen ansvarar för rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder.

2. Personlig assistans

Insatsen personlig assistans syftar till att möjliggöra för personer att leva ett självständigt liv. Med personlig assistans avses personligt utformat hjälp som ges av ett begränsat antal personer till den, som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp med sina grundläggande behov.
Personlig assistans kan beviljas för den som inte själv klarar att tillgodose sina grundläggande behov och vars behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Med grundläggande behov menas hjälp med personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den enskildes behov.

Den enskilde ska ha ett omfattande omvårdnadsbehov i olika situationer och miljöer samt under hela eller stora delar av dygnet för att få beviljad insats i form av personlig assitans.

Den som är i behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för övriga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Personlig assistans beviljas med visst antal timmar per vecka. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid.

Vid utredning om personlig assistans beaktas makars/sambos ansvar för varandra och det gemensamma hushållet, med hänvisning till äktenskapsbalken. Både barn och vuxna kan bli beviljade personlig assistans. För barn/ungdom tas det i utredning/bedömning hänsyn till barnets utveckling och föräldraansvaret med hänvisning till föräldrabalken.

För att personer över 65 år ska vara berättigade till assistans, måste ansökan inkomma före 65 års ålder. Beviljad assistans kan ej utökas efter 65-årsdagen. Behov av utökade insatser får därefter sökas via socialtjänstlagen.

Tillfälligt behov av personlig assistans enligt LSS kan beviljas för den som har behov under en begränsad tid.

När grundläggande behov för aktiv hjälp överstiger 20 timmar per vecka anmäler kommunen ärendet till Försäkringskassan, som i sin tur gör en egen utredning och bedömning. Den enskilde kan alltid ansöka om insatsen personlig assistans på egen hand hos Försäkringskassan.

Val av assistansanordnare

Den enskilda väljer själv vem som utför insatsen, antingen kommunen eller annan utförare.

Timbelopp

Socicalnämnden i Marks kommun beslutar nivån för timersättningen för utförd personlig assistans enligt 9 § 2 LSS.

3. Ledsagarservice

Ledsagarservice möjliggör en aktiv fritid utanför hemmet genom att ge stöd till och från samt eventuellt under aktiviteter. Ledsagarservice är en insats främst för vardagliga sammanhang i närområdet.
Ledsagarservice beslutas vanligtvis "punkt A till punkt B" i form av antal timmar per vecka, efter individuell prövning av behov och önskemål. Omfattningen styrs av det individuellt bedömda behovet.

Insatsen ledsagarservice ska inte användas i situationer som orsakas av personens ändrade förhållanden, exempelvis:

- Vid sjukdom/ledighet vid skolgång
- När ordinarie skol- och fritidsverksamhet är stängt
- Vid förvärvsarbete

Som ledsagare utför man inga hushållsysslor eller hämtar/lämnar på förskola/fritidshem/skola

4. Kontaktperson

Kontaktperson är ett personligt stöd för personer med funktionsnedsättning som saknar gemenskap med andra till exempel i arbetslivet/sysselsättning eller på fritiden. Kontaktpersonen är en medmänniska som ska stötta den enskilde att komma i kontakt med andra människor och komma ut i samhället. I samband med utredning av behov av kontaktperson ska den sökandes nätverk, till exempel närstående, arbetskamrater, grannar, god man och personal vägas in. Kontaktperson beviljas främst för personer som saknar sociala kontakter och nätverk.

Personer som har bostad med särskild service ska få hjälp av personalen att bryta isolering och hitta lämpliga fritidsaktiviteter. Därmed bör de om bor i bostad med särskild service få behovet av social kontakt och fritidsaktiviteter i de flesta fall tillgodosett i sådan omfattning att behov av kontaktperson inte finns.

Antal kontakttillfällen beviljas enligt SKLs rekomendation.

Den enskilde står för sina egna omkostnader i form av sina inträden, resor, fikan med mera.

Insatsen kontaktperson ska inte användas i situationer som orsakas av personens ändrade förhållanden, exempelvis:

- Vid sjukdom/ledighet vid skolgång
- När ordinarie skol- och fritidsverksamhet är stängt
- Vid förvärvsarbete

Som kontaktperson utför man inga hushållsysslor eller hämtar/lämnar på förskola/fritidshem/skola

5. Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice i hemmet möjliggör för vårdnadshavare, familjehem eller make/maka att bli avlastad i omvårdnadsarbetet. Avlösarservice utförs i hemmet hos den som beviljats insatsen.

Avlösarservice i hemmet erbjuds både som en regelbunden insats och vid tillfälliga behov. Insatsen kan ges såväl dagar, kvällar och nätter som helger. Avlösningen gäller endast den som är beviljad insatsen, ej syskon. Avlösarservice beviljas med visst antal timmar per vecka. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid.

Avlösarservice ska inte användas i situationer som orsakas av personens ändrade förhållanden, exempelvis:

- Vid sjukdom/ledighet vid skolgång
- När ordinarie skol- och fritidsverksamhet är stängt
- Vid förvärvsarbete

Som avlösare utför man inga hushållsysslor eller hämtar/lämnar på förskola/fritidshem/skola.

6. Korttidsvistelse

Korttidsvistelse innebär avlastning för anhöriga och ger möjlighet till rekreation och miljöombyte för personen. Insatsen kan ses som ett led i ökad självständighet för ungdomar/vuxna som bor i föräldrahemmet.

Korttidsvistelse beviljas i antal dygn per kalendermånad. En individuell bedömning och prövning av behovet görs alltid. Korttidsvistelse är vanligtvis en regelbunden återkommande insats.

7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov

Korttidstillsyn kan beviljas från vårterminens slut det år ungdomen fyller 13 år. Korttidstillsyn erbjuds utanför det egna hemmet före och efter skoldagens slut, samt tillsyn under skollov.

Insatsen beviljas främst till ungdomar med föräldrar som förvärvsarbetar eller studerar, men hänsyn tas även till ungdomens behov av meningsfull fritidssysselsättning.

Korttidstillsyn kan beviljas till och med när den enskilde går ut gymnasieskolan.

8. Bostad med särskild service för barn och ungdomar

Insatsen bostad med särskild service för barn och ungdomar innebär en bostad för en grupp för personer med behov av speciellt stöd. Det är i första hand omvårdnadsbehovet som föranleder valet av denna boendeform. Insatsen är aldrig en ersättning för föräldraskapet utan är ett komplement utifrån barnets funktionshinder.

För att beviljas boende ska omvårdnadsbehovet vara så pass stort att det inte kan tillgodoses i det egna hemmet. Alla boendeformer som avser barn och ungdomar ska ses som ett komplement till föräldrahemmet och ska med andra ord inte vara en ersättning. Detta innebär att endast behovet av att fullgöra sin skolgång inte är grund för att boendeformen ska beviljas om det faktiskt är tillgodosett på annat sätt.

Bostad med särskild service för barn och ungdom kan beviljas till dess att barnet/ungdomen slutat gymnasieskolan om det inte finns skäl för tidsbegränsning. Beslut fattas per år för att följa upp barnets utveckling.

Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag enligt norm som avser barnet.

Föräldrar som behöver stöd i föräldrarollen har rätt att söka bistånd enligt socialtjänstlagen hos Individ- och familjomsorgen.

9. Bostad med särskild service för vuxna

Insatsen ska erbjuda den enskilde ett boende som leder till god livskvalitet. Det är en möjlighet för vuxna med funktionshinder att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.

Insatsen beviljas när den enskilde har omfattande omvårdnadsbehov, behov av stöd i hemmets skötsel och social samvaro samt kultur- och fritidsaktiviteter.

10. Daglig verksamhet

Daglig verksamhet ska vara meningsfull och erbjuda deltagaren stimulans, gemenskap och utveckling på den enskildes egna villkor samt främja delaktighet i samhället. Daglig verksamhet ska bidra till en trygg dag och kan för en del deltagare utveckla möjligheten till att senare få en anställning med lönebidrag eller förvärvsarbete.

Beslut på aktivets- eller sjukersättning från Försäkringskassan kan tyda på att den enskilde befinner sig till arbetsmarknadens förfogande.

Personer som har rätt till daglig verksamhet är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och går inte på utbildning som huvudsaklig syssla. Med yrkesverksam ålder avses i första hand personer 18-65 år. Insatsen kan beviljas till personer som omfattas av personkrets 1 eller 2.

Insatser enligt SoL

Socialtjänsten ska erbjuda insatser av god kvalitet enligt 3 kap 3 § SoL. I SoL framgår det att alla insatser bygger på frivillighet och med beaktande av den enskildes integritet. Insatserna ska utformas i samråd (delaktighet) med den enskilde och i samverkan med andra enligt 3 kap 5 § SoL.

Vissa insatser är avgiftsbelagda enligt fastställd taxa. Riksdagen fastställer en maxtaxa, kommunen beräknar ut ett avgiftsutrymme utifrån den enskildes egen ekonomi. Den enskilde erhåller ett beslut om både avgiftsutrymmet och avgiftsnivån, dessa beslut kan överklagas.

Insatser beviljas efter utredning som bistånd enligt 4 kap 1 § SoL.

1. Boendestöd

Bistånd i form av boendestöd syftar bland annat till att ge den enskilde den hjälp och det stöd som behövs för att få struktur på sin vardag. Biståndet innehåller insatser för hjälp och stöd i hemmet och i andra livssituationer. Biståndet

boendestöd måste utformas individuellt med utgångspunkt från varje enskild persons behov. Biståndet sker i form av punktinsatser. Utgångspunkten ska vara att utreda hur funktionshindret påverkar förmågan att klara det dagliga livet. Insatsen ska anpassas i syfte att minimera påverkan av funktionshindret för den enskilde. Stödet ska ges i det vardagliga livet. Det syftar till att ge personer med psykiska funktionsnedsättningar där hinder uppstår i ett socialt sammanhang. Tanken är att ge ökad självkänslan och hopp som möjliggör ett självständigt liv.

Boendestöd ska möjliggöra förtroende, motivation och struktur i vardagen samt är individuellt behovsanpassat. Dessa insatser syftar till att medverka till att människor med varaktiga funktionshinder, som inte utan hjälp kan delta i aktiviteter utanför hemmet, ska kunna bryta isolering och delta i samhällslivet.

Om den enskilde har behov av att få stöd i att hantera sin egen ekonomi bör det övervägas om personen behöver en god man alternativt förvaltare.

Boendestöd kan erhållas efter bedömning av vilka insatser som krävs för att den enskilde ska få en skälig levnadsnivå. Boendestöd kan endast beviljas till personer tillhörande personkrets 1 från Myndighetsutövning Funktionshinder. Personer med psykiatriska funktionshinder hänvisas till Vuxenenheten inom Individ- och familjeomsorg.

2. Arbete/sysselsättning

En särskilt angelägen uppgift för Socialnämnden är att verka för att personer med varaktiga funktionshinder får möjlighet till arbete och/eller meningsfull sysselsättning.

För att bli beviljad sysselsättning ska det var klargjort att personen inte står till arbetsmarknadens förfogande eller omfattas av annan arbetsmarknadsåtgärd eller utbildar sig. Biståndets syfte är att möjliggöra den enskildes ingång eller återkomst till öppna arbetsmarknaden.

Bistånd kan beviljas till individuellt anpassad sysselsättning genom intern eller extern placering. Personer som tillhör personkrets 1 och 2 LSS har rätt till daglig verksamhet (9:10 LSS).

Övriga insatser enligt SoL

Utöver dessa två insatser kan den enskilde ansöka om ytterliggare bistånd enligt Socialtjänstlagen hos Individ- och Familjeomsorgen och/eller hos Äldreomsorgen.